

Nasla sola in nje zakonitosti

G. profesor Simoni je ponovno objavil, da se bodo pod začetniško vojno upravo skomunicele svobodne in legalne (zakonite) slovenske sole. Ob drugi priliki so se zavezniki pohvalili, da nam odpirajo sole, potem, ko je cela generacija bila brez njih. Gospodje od zavezniške uprave dobro vedo, da ji ni treba na novo odpirati, ker so bile v večini naših krajev odprte takoj po kapitulaciji Italije. Ko je zavezniki vojska prva prevzela oblast v teh krajih, se je na teh solah začelo kmetijsko in obrtno življenje. Gospod Simoni gre omlavinoma preko tega dejstva in namra našo solko tekotom borbe za neravno in — protiakontno. O resnosti naše sole, kdaj pozneje; danes bi radi spregovorili par besedi o njeni zakonitosti.

Nasla sola so bile odprte v vseh naših krajih, ki so bili tekotom vojne pod obrambo in kontrolo IX. korpusa Jugoslovanske armade, korpusa pri katerem so tudi naši anglo-ameriški zavezniki imeli svojo vojsko mislijo. Na osvobodjenem ozemlju je Jugoslovanska vojska prepustila svojo civilno upravo in tako tudi organizacijo in vodstvo istovrstne narodni oblasti, ki je po kapitulaciji Italije bila edina možna civilna oblast na osvobodjenem ozemlju. Potemtakem so nezakonite vse sole, ki so osvojenane pod katerokoli okupacijsko oblastjo. Toda ne, okupacijska zavezniki oblast nam daje zakonite sole. Samo s to razliko, da je nezakonite: slovenske sole naše ljudstvo sprejelo vsem navdušenjem zato, ker jih je z telesno voljo ustanovilo, jih v stalni življenjski nevarnosti vzdrževalo in ker je njih duh odgovorljivi ljudskim težavam, medtem ko se za zavezniki ponujane zakonite pod omejenimi pogoji ne more navduševati. Morda je nezakonitost naših sol v borbi v tem, da so mogli biti naše solne lastni delci, in bratje slovenskih vnevec, tem, da so kot pripadniki Jugoslovanske armade branili naše tasi pred fašistično-nacističnimi osvajalci, katerim so pomagali v borbi proti lastnemu narodu ljudje znanke Baraga et. Co.

Radi bi vedeli ali smatrate morda zavezniki za zakonite naše sole, ki so jih s pomočjo narodnih izdajalcev odprli Nemci v svojih postojankah? Ob imenovanju komisije za slovenske učne knjige pri zavezniki oblasti upravi smo namreč čitali listi ime «slovskega nadzornika» Brumena. Če se prav ne motimo, je postal ta gospod solski nadzornik sele pod nemško okupacijo. Kdo ga je imenoval? Ali prienava g. Simoni ta imenovanja? Potemtakem je bila sola nemškega okupatorja legalna, sola ustanovljena pod zaščito zavezniki Jugoslovanske vojske pa — nelegalna.

Morda pa je g. Brumen imenovan za nadzornika od zavezniki vojne uprave? Sicer je g. Simoni izjavil, da je imenovanje nekaterih nadzornikov in ravnateljev, toda ne moremo verjeti, da bi bil med temi g. Brumen to iz dveh razlogov:

1. Medtem ko se zadržuje delovanje solskih nadzornikov, ki so bili imenovani od naše narodne oblasti, ki je ves čas podpirala zavezniki borbo, ne moremo razumeti, da g. Simoni potrdi imenovanje nemškega osvobodilca.

2. G. Simoni je našim zastopnikom kategorično izjavil, da ne more imenovati niti enega učitelja, ki bi ni bil po rojstvu iz Julijske krajine, kajti «Zavezniki ne smejo spreminjati strukture prebivalstva te pokrajine. Neodolnost ni bila, če bi bil biljbu temu, tako kategorično poudarjenemu načelu, vendarle imenovan solski nadzornik, ki ni naš krajev.

Ker se govorimo o zakonitosti, bi radi vprašali, kaj misli g. Simoni o zakonitosti učiteljskega tečaja v Gorici, kateremu so odrekli na zadnji učiteljski konferenci v Gorici g. prof. Kavčič veljavnost, če da ni dobil nobene izjave o eksistiranju tega tečaja. Gospod Simoni bi moral najprej odgovoriti, da je ta tečaj osnovana in vodila tačas priznana naša solska oblast z vednostjo in odobrenjem tega tečaja celo zastopnik te uprave. Potemtakem mislimo, da je vsaj ta tečaj, ki je bil pod pokroviteljstvom ZVU zakonit. Če pa se vam zdi, da je tudi ta tečaj nezakonit, potem pa moramo čestitosno izjaviti, da ne razumemo takega igračkanja o tako resnični stvarni, kot je solstvo.

V pričakovanju sklepov londonske konferencie Jugoslovansko odposlanstvo prispelo v London

London, 17. VZN. — Svet petih zunanjih ministrov bo danes razpravljajal o predlogih italijanskih in jugoslovanskih predstavnikov ter imenju predstavnikov kolonij in Indije o italijansko-jugoslovanski meji.

Predsednik kitajskega ministrskega sveta dr. T. V. Soong je prispel v Anglijo in se je včeraj zvečer sestel z ministrskim predsednikom Clementom Attleejem.

Sestava jugoslovanskega odposlanstva

Beograd, 17. — Po poročilu ministrskega sveta za zunanje zadeve je sestava odposlanstva, ki bo predstavljala Jugoslavijo na konferenci zunanjih ministrov velesil v Londonu, sledeča:

Vodje odposlanstva: podpredsednik vlade in minister za konstituan-rodni upajo, da bo svet zunanjih ministrov utrdil zmago s trajnim in pravičnim mirom. Nič ne dvomi, da bo svet zunanjih ministrov pri svojem delu našel na mnogo težav. Te so pač neizbežne. Vendar ustvarjajo nakopičena izkustva sodelovanja in vojna narodov do miru ugodne predpogoje za premostitev teh težav. Upravljanje in utrjevanje svetovnega mira je tako važna stvar in milijoni mož in žensk so pri tem tako življenjsko prizadeti, da moramo delo sveta z vso pravico imenovati najvažnejši dogodek v sedanjem političnem položaju.

Clani odposlanstva: ministri Sava Kosanović, dr. Drago Marušić, dr. Pavle Gregorić, veleposlanik v Washingtonu Stanoje Simić, veleposlanik v Londonu dr. Ljubo Leontić, minister vlade federalne Hrvaške dr. Ulihek Stanger; glavni tajnik odposlanstva — minister federalne Slovenije Aleš Baebler;

Pomočniki odposlanstva: univ. porf. Milan Vartoš, generalmajor Srečko Manola, dr. Rudolf Bičanin in dr. Andreja Stampar.

Z odposlanstvom potuje tudi skupina strokovnjakov, med katerimi se nahajata univerzitetna profesorja Peter Janović in dr. Franc Zwitter, tajnik državne komisije za ugotavljanje vojnih zločinov dr. Grgić, rektor visoke komercialne šole v Zagrebu dr. Mijo Mirković, dr. Cermetelj in drugi.

„Unita“ o neopravičenih zahtevah Italije do tujih ozemelj

Rim, 16. Tanjug. — Dopolnil Tanjuga iz Rima poročila, da je pisal časopis „Unita“ na dan 8. septembra, dan kapitulacije Italije, sledeče: «V zadnjem času se je mnogo razpravljalo o krivici italijanske narodne katastrofe, toda imena najneposrednejših krivcev še do danes niso pravno ugotovljena. List piše, da so se fašisti medsebojno obteževali in najvalj kot odgovorne krivce kraja, Badoglio, prestolonaslednika Umberta, Roatto, Ambrosia, Carbonia in druge. Najbolj kompromitiranim se je posrečilo pobežniti, nekateri drugi pa so spet živje mirno v svojih hišah, nosijo bivše čine, imajo velike materialne dohodke in vs udojbe.

«Medtem, ko se v Italiji skuša omajati ugled Sovjetske zveze, piše „Unita“, vidimo odgovorne protifašistične elemente iznašati iste zahteve, ki jih je svoj čas na ves glas zahteval fašizem, in branijo italijanske kolonije brez ozira na njihovo razliko in na to, da so nekatero osvobodile in bi jim tako odvezale samostojnost. Ono okrito govore o potrebi ohranitve mej, do ločenih s imperialistično pogodbo v Rapallu, ki jih danes nihče ne bo priznal Italiji.

Pravda o sestanku zunanjih ministrov

Moskva, 16. Tass. Mednarodni opazovalci «Pravde» omenja vprašanja, ki se stavijo svetu zunanjih ministrov petih velesil, in piše: «Popolnoma jasno je, da so vprašanja mirne ureditve silno zamotana, kajti tideo se dežel, ki so bile prej zaveznice ali podpornice hitlerjevske Nemčije. Ko se je začel hitlerjevski blok rušiti, so zavezniki in pristajali postopoma odpravili od hitlerjevske Nemčije, njihova zunanja politika se je izpremenila, prešli so na stran protinemške koalicije, in prispevali svoje v boju proti bloku napadalcev. Naravno je treba pri enovanju mirovnih pogodb upoštevati vse te činitele. Bazen tega se pojavljajo še mnoga druga vprašanja. Tako n. pr. kar se tiče Italije, prihajajo v ospredje teritorialna vprašanja, ter vprašanje bodoče usode italijanskih kolonij.

Jugoslovanska delegacija je izrekla svoje mnenje

London, 17. VZN. — Jugoslovanski ministri podpredsednik Edvard Kardelj, ki je danes prispel v London z jugoslovansko delegacijo, je na konferenci zunanjih ministrov podal jugoslovansko mnenje o vprašanju meje z Italijo. Zdal prikažejo izjavo o italijanskem mnenju.

Jugoslovanska delegacija je sestavljena od 40 do 50 oseb, med katerimi so izvedenci v mejnih zadevah.

Današnji jutranji sestank se je vršil pod predsedstvom angleškega zunanjega ministra Bevinja; popolnasti seji pa bo predsedoval Molotov.

Poljska, Ukrajina in Bela Rusija povabljene na konferenco

London, 16. Reuter. — Danes je svet zunanjih ministrov sklenil odločiti na seznam dežel, ki so povabljene na predložbo svoje nazore o italijanskem mirovnem dogovoru, tudi imena Poljske, Ukrajine in Bele Rusije.

Svet je objavil, da je vprašanje italijanskih kolonij bilo predloženo članstvom in svrhu podrobneje proučevanja, tako, da bo mogoče do skrajnosti izbrati načrt, ki ga je predlagalo zastopstvo Zdr-

Pearl Harbour - simbol japonske zadržanosti

Washington, 16. Tanjug. OWI Press probča izjavo Deane A. Achensova, da predstavlja Pearl Harbour simbol japonske zadržanosti. Achenso je odgovoril na vprašanja, ki so mu jih postavili tudi novinarji v zvezi s pismom japonskega ministrskega predsednika Higasi Kuniya, v katerem poziva ameriško ljudstvo, da pozabi na Pearl Harbour, ker so Japonci sedaj »popolnoma miroljuben narod. Higasi Kuni prvi v pismu, da je treba »pokupati sovražstvo, ker je vojna sedaj končana. Achenso je izjavil, da je to pismo najboljši dokaz, da Japonci niso sposobni ceniti svojih lastnih del in spoznati duha ameriškega ljudstva, Pearl Harbour ni simbol sovražstva do Japoncev, temveč simbol japonske zadržanosti. «Mi smo sklenili, da ne bomo nikoli več dopustili, da bi izvršili Japonci tako podlo dejanje. Tako je rekel Achenso. «Mi se držimo besedi ministra Byrnesa, da presojamo japonsko vladavino po njenih delih, a ne po njenih besedah.

Maršal Tito o razdelitvi 50 vagonov sladkorja

Beograd, 17. Tanjug. — Predsednik zvezne vlade, maršal Tito je odločil, da se izroči 50 vagonov sladkorja, ki jih je poslala v dar jugoslovanskim otrokom češkoslovaška vlada. Osrednjemu odboru AFZ-a Jugoslavije, da ga razdeli našim otrokom in otroškim domovom. Ob tej priliki je maršal Tito poslal Osrednjemu odboru AFZ-a, naslednje pismo: «Naša vlada je sprejela od češkoslovaške vlade 50 vagonov sladkorja kot darilo jugoslovanskim otrokom. Protifašistična fronta žena Jugoslavije je v štiriletni borbi naših narodov poleg ogromnega prispevka, ki ga je dala za dokončno osvoboditev naših narodov, mnogo prispevala tudi k preskrbi stotisocev naših nepreskrbljenih otrok in vojnih sirot. Zazadi, tega mislim, da bo Protifašistična fronta žena Jugoslavije najboljše razdelila to hransko darilo in bo po trudu svojih organizacij širim vse domovine prispevala k temu, da bo vsak naš nepreskrbljen otrok vsak naš otroški dom dobil določeno količino tega sladkorja. Stavljam vam na razpolago 50 vagonov sladkorja, ker sem prepričan, da boste tudi to nalogo popolnoma izvršile. Smrt fašizmu — Svoboda narodu! Josip Broz-Tito.»

11 smrtnih obsodb vichyjskih funkcionarjev

Pariz, 17. Tanjug. — Po vesteh agencije Reuter je sodišče v Orleansu izreklo smrtno obsodbo nad 11 bivšimi funkcionarji vichyjskega oddelka Eura in Loire, med katerimi se nahaja tudi bivši prefekt Pier La Baube, nato nek bivši policijski komisar in trije policijski inspektorji. Oni so obtoženi smrti 488 francoskih rodoljubov.

Delavci Forda v Windsoru stavkajo

Ottawa, 16. Tanjug. — Po vesteh agencije Canadian Press je pričelo stavkati dne 13. septembra 10.000 tovarniških delavcev, družbe Ford v Windsoru. Sindikalna zveza zaveza, da se uvede zavarovanje dela, pravilnice plače in plačan dopust. Nato zahteva sindikat pomoč za 3000 delavcev, ki so bili odpuščeni iz podjetja.

Jaksetiču so podaljšali dopust

Trst, 17. — Jurij Jaksetič, ravnatelj lista «Lavoratore», je danes dobil nadaljnjih 10 dni dopusta, da lahko vnovič obišče bolnega sina.

Zdravstveno stanje Dr. Subašiča

Beograd, 17. Tanjug. — Dne 10. septembra t. m. je iznenada obolet tekotom noči minister za zunanje zadeve dr. Ivan Subašič. Zadel ga je možganska kap. Pri tem je bila prizadeta desna stran njegovega telesa, zlasti roga in deloma govorni organi. Razen tega boluje dr. Subašič že dalje časa za sladkorno boleznijo. Zaradi resnega stanja so ukazali zdravniki bolniku absoluten mir. Bolnik se nahaja pod stalnim nadzorom profesorjev: V. Ognjeva, dr. Branislava Stanojevića, dr. Vladimira Vulića in generalnega majorja dr. Gojka Nikolića.

Nemiri v Toulouse-u

Pariz, 17. Reuter. — Včeraj je prišlo v mestu Toulouse do nemirov, ko je lačna množica, razkazala valed visokih cen, navallala na speerjarske trgovine in na živilska skladišča ter odnesla 30 ton sladkorja in 20 ton druge hrane. Policija je v noč patruljirala po ocah in je danes jutraj zavrnila nove poskuse plenjenja. 200 demonstrantov pred mestno hišo so naglo razpršili. Obenem pa je druga množica z uspehom navallala v skladišča, kjer so bila jela. Policija je izvršila več aretacij, Toulouseški prefekt je zagotovil odposlanstvo gospodin, da bodo ta teden dobile obrok mesa in makaronov. V mestu vlada na pol obsedno stanje.

Masarykova komemoracija v Pragi

Beograd, 16. Tanjug. — Tanjugov dopisnik in Prage poročila: Včeraj je bila v Smetanovi dvorani mestnega doma v Pragi spominška svečanost za predsednika T. G. Masarykom. Komemoracija so pripravile vse štiri stranke s sodelovanjem dvestih kulturnih in umetniških društev. Komemoraciji so prisotovali predsednik republike dr. Beneš s soprogo in dve vladniški predsednici — Masarykova, kakor tudi vsi člani vlade s predsednikom dr. Fierlingerjem na čelu. V imenu Češke zveze legionarjev je govoril Ribrava, ki je med drugim rekel: «Dvomim, da bi prišlo do poslednje krvave vojne, če bi Zapad pred 27 leti razumel naročilo Masarykovo ameriški vladi in zaveznikom leta 1918, o razmerju Zapada nasproti Sovjetski zvezi. Medtem, ko so v Parizu in Londonu premišljevali, kako bi pomagali belim generalom, je Masaryk svetoval, naj zavezniki priznajo boljšeševsko vlado in da morajo pomagati Rusiji v vsakem primeru, ker bodo Nemci, če premagajo Vzhod, pregazili tudi Zapad. Danes se gradi nove Evropa na sodelovanju Vzhoda in Zapada. Za nas vse velja Masarykovo geslo: Bodimo ljudje!»

Napravili smo korak naprej (Organizacijski referat tov. Bukovca)

Po referatu tov. Mauleta, je tov. Bukovec Ivan podal svoj organizacijski referat. Med drugim je dejal: Z novo nastalo položajem, po odhodu jugoslovanskih delovnih organizacij demarkacijske črte na Primorje, so se tudi pogoji našega dela in oblike naše organizacije izpremenile. Treba je bilo misliti na ojačanje sindikalnega pokreta v coni A in to prav posebno, ker so reakcionarni elementi po odhodu jugoslovanskih delovnih organizacij delovali. Najvažnejše pa je bilo, da se Enotni sindikati organizatorično utrdijo, da se pritegne v članke vrste večina delovnega ljudstva naše pokrajine, da se v organizacijskem smislu čimbolj problematiki naš aparat in se usposobi za borbo proti vsem močnim nasprotnikom delovnega ljudstva. V zadnjih dveh mesecih smo brez dvoma na organizacijskem polju napravili korak naprej — v tržaškem okrožju je bila dokončno iz-

Boj primorskega ljudstva je pokazal njegovo veliko življenjsko sposobnost in odpornost, ki je pod najtežjimi pogoji očuvalo svojo visoko zavest, narodnost in kulturo. Za pred nastopom fasizma se je pričelo raznarodovanje slovenskega življa. Slovenska beseda je bila obsedena na smrt. Slovenski jezik je bil prepovedan tudi v cerkvi. Vsa prosvetna, kulturna, socialna, gospodarska in politična ustanove Slovencev so bile ukinjene. Vzdržati takšno strahovlavo z dvignjeno glavjo je mogoče samo visoko zavedno in svobodoljubno ljudstvo. Zlomiti ga niso mogle niti konfinkacije, niti deportacije, obsedbe na prisilno delo, zapor za petje slovenskih pesmi, zlomilo ga ni niti množično soljenje proslulega posebnega sodišča. Vse to je samo šlo bolj žleknilo odporno moč primorskega ljudstva. Te žrtve pomenijo po zmogljivosti in krvavih žrtvah Jugoslovanske armade svetel zlojed velikih zaveznikov in vsemu človestvu ter jim narekujejo, da se ne sme ponoviti krivica iz 1918-1920 leta.

Odnošaji med Poljsko in Vatikanom

Vatikan je kršil določbe konkordata

Varišava, 16. Tass. — Poljsko častopaje je pričelo sklep ministrskega sveta, ki se tiče odnošajev med časno vlado Narodne enotnosti poljske republike in Vatikanom. Poročilo poudarja, da je bil po razpravi soglasno sprejet sledeči sklep:

«V zvezi s tem, da je leta 1940. Sveta stolica preko berlinskega nuncija poverila upravo ehelmske škofije gdnaskemu škofu Karu Maria Spietu, Nemcu, kar predstavlja prekršitev konkordata, zlasti pa člena 9, po katerem ne bi smel noben del poljske republike biti odvisen od škofa, ki biva izven meja poljske države; v zvezi s tem, da je Sveta stolica imenovala Nemca Brestingerja za administratorja gneznsko-poznajske škofije z jurisdikcijo nad Nemci, ki prebivajo na ozemlju gneznsko-potsdamске škofije, kar predstavlja spet kršitev čl. 9 konkordata in ker katoliška hierarhija poljske republike ne priznava nobene narodostne delitve razen ritualne delitve, izjavlja poljska vlada, da je konkordat, sklenjen med poljsko državo in Sveto stolico, izgubil svojo veljavnost, kot posledica enostranskih kršitev določb pogodbe po Sveti stolici, ki je izdajala med okupacijske odredbe, ki so si nasprotovale s poprejšnjim dogovorom.

Bolgari v Švici povezan z domovino

Sofija, 16. Tass. — Društvo «Nova Bolgarija», ki je bilo ustanovljeno v Švici, je poslalo ministrskemu predsedniku Kimonu Gorgievu brzojavko, da se želijo ob priliki proslave 3. septembra (dan, ko je prišla na oblast vlada Otačestvene fronte v Bolgariji) vršilo veliko zborovanje v Bernu, ki mu je prisostvovala vsa bolgarska kolonija v Švici in predstavniki slovenskih narodov. Predsednik društva je imel na zborovanju kratek govor in opisal vlogo, ki jo je igrala Otačestvena fronta pri osvoboditvi znežke državnega sistema, ki je bil ustanjaren 9. septembra. Leto dni Otačestvene fronte, je izjavil, je bilo btez dvoma v prid bolgarskemu ljudstvu in istočasno predstavlja leto dni delovanja Otačestvene fronte velik prispevek k utrditvi mira na Balkanu. Zato stoji vse ljudstvo tako odločno in bo stalo odločno za vlado Otačestvene fronte.

Delovanje nemških podtalnih organizacij v Č. S. R.

Praga, 17. Tanjug. — Češkoslovaška telegrafska agencija objavlja vest o delovanju nemške teroristične organizacije «Wehrwolf». Delovanje «Wehrwolf» ni pričelo vted obupa Nemcev, katerim preti lagori in Češkoslovaška, temveč so ga nacisti davno pripravljali. Načrt o njenem delovanju je bil zamisljen že pred nekaj leti. Stevilno odkritih terorističnih organizacij se je povečalo, zaplenjena pa je velika količina opreme in materiala za sabotažo. Obetaja sedem različnih tipov te opreme. Zaboji s priborom za sabotažo vsebuje posebno olje za mazanje s steklenim prahom, a katerim se sabotira delo strojev, nato pištastilni eksploziv, 150 krat močnejši, ki od eksploziva, leti dan, ko je izšla iz skodnih tovarn prva lokomotiva, napravljena po obdobju, je vojna policija odkrila teroristično skupino «Wehrwolf». Ki je imela pri sebi eksploziv, ki bi zadostoval za uničenje 80 lokomotiv.

Trst je pripeljal Italijo na pot imperialistične politike

Profesor Oxfordske univerze o tržaškem problemu

Beograd, 16. Tanjug. — List «Glas» objavlja odlomek iz članka gosp. Taylorja, profesorja oxfordske univerze, o odgovornosti predfašistične Italije za nastalo našo Jugoslovani. Gospod Taylor piše: «Britanska javnost ljubi plebsolci. Tukaj lahko vidite plebsolci, ki traja preko 20 let, neprestano glasovanje ljudstva, o katerega rezultatu ni mogoče dvomiti. Slovenci niso pristali na to, da bi umrli kot narod; in nikoli se niso pomirili pod italijansko oblastjo. Leta 1940, ko je Italija stopila v vojno na strani Nemčije, se jim je ponudila prilika, da so to pokazali. Komčno so Slovenci mogli najti zaveznike in postali so zavezniki Velike Britanije, iz katere je vojna dosegla jugoslovanske meje, in to v času, ko je imela Velika Britanija še zelo malo zaveznikov. Bili so nositelji odpora po vsej jugovzhodni Evropi in sčasoma so postali najmočnejši element v narodno osvobodilni borbi, iz katere je zrasla nova Jugoslavija z maršalom Titom na čelu. Zato Slovenci sedaj ne zahtevajo, da bi bili osvobodilni izpod Italije, kajti osvobodili so se sami. Etdino, kar zahtevajo je to, da ne bodo spet našilno prišli pod italijansko oblast.

Italijanom je se kruto maščevalo, da so vzele Trst — mnogi imajo o njih, ki so zažigali zgradbe delavskih sindikatov in pretepali ali ubijali Italijanske liberalne politike, so se naučili svoje obrti v Trstu, kjer so zažigali postolja slovenskih narodnih ustanov in ubijali slovenske predstavnike od odobravanja liberalnih Italijanov. Kar je še huje — posest Trsta je pripeljala Italijo na pot imperialistične zunanje politike. Komčno je to pripeljalo do vseh katastrof leta 1940, in v letih, ki so sledila, kajti Trst ni nikoli bil niti ne more kdaj biti italijansko pristanišče, ker nima z Italijo niti trgovske zveze, niti nima zanj nobenega gospodarskega pomena.

Pod katerokoli nacionalno suverenostjo, Trst ostaja vedno pristanišče srednje Evrope. Nerazdružno je povezan s svojim zaledjem, ki sega ne sever, do Prage, na vzhodu pa do Budimpešte. Poprej je bil sredstvo nemškega imperializma za prodiranje na Jadransko morje, sedaj pa je postal sredstvo italijanskega imperializma v njegovih poizkuh, da bi se prebil v srednjo Evropo. Italijani so svojo kontrolo nad Trstom surovo zlorabljali, da je bilo treba blago, ki so ga proizvajali na jugoslovanskem ozemlju, 80 km daleč od Trsta, izvažati preko Hamburga.

Neprestano naraščanje proizvodnje v Jugoslaviji

Beograd, 16. Tanjug. — Tovarna svile v Osijeku, ena največjih v vrste v naši deželi, je takoj po osvoboditvi neovirano nadaljevala z delom, ker je imela na razpolago zadostne količine surovin. V pretekliju so delavke delale 8 ur dnevno, pred enim mesecem pa je bilo uvedeno na pobudo samih delavk 4-urno delo in je bila v avgustu proizvodnja za več kakor 25% v primeru s mesecem junijem in za 10% v primeru s proizvodnjo leta 1939. Manja Novak, ena najpridnejših delavk, je bila proglašena za udarnico, ker je v 12 delovnih urah stakla 240 m dvojne širine svile, kar je 95 m več, kot je predpisano.

Reka postavlja odlikovanje maršala Tita

Reka, 16. Tanjug. — Včeraj se je vršila v gledališču Verdi svečana proslava ob priliki odlikovanja maršala Tita z «Redom zmage». Prebivalstvo Reke je javno pokazalo svoje veselje in vdanost voditelju, ki se v svojih delom odprl nove vidike mestu in vsaj obali severnega Jadrana. Dostojno na tem odseku več kakor 20 let sejali narodnostno sovražstvo, danes pa se ta kraj izjavlja v sodelovanju in bratstvu Italijanov in Hrvatov.

Radljska oddaja na Reki

Reka, 16. Tanjug. — Včeraj ob 12 uri so se pričela redne oddaje radljske postaje Reka. Radio Reka, kakor tudi vsi člani vlade s predsednikom dr. Fierlingerjem na čelu. V imenu Češke zveze legionarjev je govoril Ribrava, ki je med drugim rekel: «Dvomim, da bi prišlo do poslednje krvave vojne, če bi Zapad pred 27 leti razumel naročilo Masarykovo ameriški vladi in zaveznikom leta 1918, o razmerju Zapada nasproti Sovjetski zvezi. Medtem, ko so v Parizu in Londonu premišljevali, kako bi pomagali belim generalom, je Masaryk svetoval, naj zavezniki priznajo boljšeševsko vlado in da morajo pomagati Rusiji v vsakem primeru, ker bodo Nemci, če premagajo Vzhod, pregazili tudi Zapad. Danes se gradi nove Evropa na sodelovanju Vzhoda in Zapada. Za nas vse velja Masarykovo geslo: Bodimo ljudje!»

Žrtve ustaškega pokolja

Jajce, 16. Tanjug. — V Jajcu so te dni svečano pokopali žrtve ustaške strahovlade iz 1941. leta. Takrat so ustasi zajeli 160 srbskih kmetov iz okolice Jajca in jih zapeli v novo pravoslavno cerkev in židovski tempelj, kjer so jih mučili z iskoto in žejno, neke noči pa zvečane z žico odvedli na bregove Vrbasa, jih tam umorili in pometal v skupni grob. Obhor, ki je posrbel za pogreb, je organiziral prevoz kosti v skupno grobnico na najlepšem kraju v mestu. Pri iskopavanju so bile najdene pri krtvah tor-

General Dapčević na obisku v odvodu JA na Krašu.

Močna, enotna fronta je porok naše zmage

Zborovanje predstavnikov Enotnih sindikatov delavcev in nameščencev Julijske krajine

V soboto, dne 15. t. m., je bilo v Trstu zborovanje predstavnikov zveze Enotnih sindikatov delavcev in nameščencev Julijske krajine. Zborovanje je otvoril tajnik Enotnih sindikatov za Slov. Primorje in Trst, tov. Ivan Bukovec, ki je pozdrvil prisotne predstavnike in poudaril pomembnost zborovanja, ki je bilo namenjeno politično pripravi članov, na tendence teritorialnih zahtev te ali one države. Poudaril smo roko vsem političnim strankam, vsem organizacijam, da se strpejo v enotno fronto delovnega ljudstva. Nasla linija pa, ni ostala taka takrat, ko je bila v nevarnosti naša ljudska oblast, ko so razzorali narodno zaščito. Če ljudstvo hoče svojo oblast, za katero se je borilo, samo mi tisti, ki ga bo moje prvi podpirali.

lam, ki bi danes hotelo okrniti zmagovalno pot delovnega ljudstva. Ustanovili smo svoje gibanje na temelju avtonomne sindikalne organizacije za Julijsko krajino in Trst, od italijanskega in jugoslovanskega sindikalnega gibanja zaradi tega, ker je naša organizacija zgrajena na trdnih, ljudski osnovi brez razlike na politično prepričanje članov, na tendence teritorialnih zahtev te ali one države. Poudarili smo roko vsem političnim strankam, vsem organizacijam, da se strpejo v enotno fronto delovnega ljudstva. Nasla linija pa, ni ostala taka takrat, ko je bila v nevarnosti naša ljudska oblast, ko so razzorali narodno zaščito. Če ljudstvo hoče svojo oblast, za katero se je borilo, samo mi tisti, ki ga bo moje prvi podpirali.

Poročilo tov. Mauleta

Sindikalno poročilo je podal tov. Maule Bruno, ki je v jasnih besedah začrtal linijo, po kateri so hodili do danes Enotni sindikati Slovenskega Primorja in Trsta, ter poudaril politično in apolitično linijo strokovnih zvez v Julijski krajini, v boju proti reakcionarim silam.

Napravili smo korak naprej (Organizacijski referat tov. Bukovca)

Po referatu tov. Mauleta, je tov. Bukovec Ivan podal svoj organizacijski referat. Med drugim je dejal: Z novo nastalo položajem, po odhodu jugoslovanskih delovnih organizacij demarkacijske črte na Primorje, so se tudi pogoji našega dela in oblike naše organizacije izpremenile. Treba je bilo misliti na ojačanje sindikalnega pokreta v coni A in to prav posebno, ker so reakcionarni elementi po odhodu jugoslovanskih delovnih organizacij delovali. Najvažnejše pa je bilo, da se Enotni sindikati organizatorično utrdijo, da se pritegne v članke vrste večina delovnega ljudstva naše pokrajine, da se v organizacijskem smislu čimbolj problematiki naš aparat in se usposobi za borbo proti vsem močnim nasprotnikom delovnega ljudstva. V zadnjih dveh mesecih smo brez dvoma na organizacijskem polju napravili korak naprej — v tržaškem okrožju je bila dokončno iz-

Ljudstvo je prišlo od vseh strani podprati tov. generala Dapčevića

Trije bratje-trije junaki

Ljudstvo, ki se je borilo, mora samo odločiti o svoji usodi

Nikoli ne bom pozabil jeseni 1943. Pet nas je sedelo ob mlačem ognju v globoki grapi pod Sabotinom. Štiri puške smo imeli, Simičič Ljubo pa je imel brzostrelko. Nismo govorili. Mislili smo vsak po svoje, pa vendar vsi o enem.

Kurirka iz Steverjana nam je prinesla povedati: «Nemci so v vas!»

Simičič Radislav
ustreljen 18. 9. 1944.

V klet župnišča so zaprli šest ujetih tovarišev. Stražno jih mučili. Gospod župnik so prosili za njih pri zverinskih SS-ovih. Objubili so, da jih ne bodo ustrelili.

Šest ujetih. Vedeli smo, da je med njimi tudi Ljubotov brat VIII. Šesti član naše skupine. Že sinoči bi se moral vrniti v taborišče.

Simičič Ljubo se je naglo dvignil in si vrgel brzostrelko čez ramo. Pogledal nas je s svojimi globokimi, resnimi očmi, pokazal nam je na enega: Mi trije gremo v zasedo. Če jih ne bodo ubili, jih bodo gotovo še to noč ali jutri odpeljali v Gorico. Osvoboditi jih moramo in če damo vse teden.

Brez besed vsi s tovarišem pograbila puško, in bombe, se kratko poslovala in odšla.

Kaka dva kilometra iz vasi smo ob cesti postavili zasedo. Čakali smo vso noč. Nestrpnost nam bila, posebno še Simičičev Ljubo.

Nov dan je bil mračen. Pusti, enako givi oblaki so prekrili goriska brda. Bila je menda nedelja. Iz cerkve na Steverjanu se je oglašal zvon. V budanju zvonov in šumenju vetra so pod vasio zamrli strelci. Simičič Ljubo se je zsrzil.

Spogledali smo se. Ne, ne, saj to ni nič novega, saj koga vsak dan po naših Brdih. In vendar smo vsi trije mislili najhujše, pa si nismo priznali. Okoli polnočnega se Nemci ukamnikili.

Se o "demokraciji" ukrepili

Dodatno k našemu obvestilu, da je zavezniška policija vrgla iz uradnih prostorov trije antisofistične organizacije smo izvedeli, da je zavezniška policija v Turiccu, prav tako v trškiškem okraju, izpraznila svoje prostore a tem da demokracijo stranko, ki bi imela tu svoj sedež. Slovenska otvortev novih prostorov je bila večja. Da bo razlika med enim in drugim ukrepom je bolj jasna, prinašamo v celoti odredbo, s katero je zavezniška policija odvzela antisofističnim organizacijam državne prostore. O. d. r. 20. sept. 1945. ALLIED MILITARY GOVERNMENT, Montalcione - Okrajnemu odboru: Slovensko-italijanske antisofistične unije, antisofistične zveze slovenske in italijanske mladine, antisofističnih slovensko-italijanskih žena, via Duca d'Aosta n. 32, Montalcione. Zaradi pomanjkanja stanovanj, se vam sporoča, da so stanovanja, v katerih so do danes nahajali odbori zgoraj naštetih organizacij, od danes naprej rekvirirana od Zavezniške vojaške oblasti. Radi tega je treba prostore takoj izprazniti. 13. sept., C. A. O. Montalcione, F. A. HILL CAPT. Stever je jasna in ni treba komentirati!

Nikolaj Ostrovski

Kako se je kalilo jeklo

(Roman)

— Ne oem.
Med potjo v mesto je Viktor razmišljal.
Oprav mislite vi, madmoiselle, da to ni pošteno, sem jaz popolnoma drugega mišljenja. In končno mi je zares važno, kdo je koga osvobodil.
Njemu Lesčinskemu, poljskemu plemiču starega rodu, so bili od vratni ti in oni. Saj bodo kmalu prišli poljski legionarji in tedaj še bo tukaj prava oblast zares prava plemiška oblast Poljske. V tem primeru bi bilo mogoče likvidirati lopova Korčagina. Znal bi mu zaviti vrat.
Viktor je ostal sam v mestu. Zivel je pri teli, ženi podravnatelja slakovce tovarne. Oče, mati in Ne-li pa so že od davna živeli v Varšavi, kjer je imel Sigismund Lesčinski zelo visok položaj.
Ko se je približala komandi, je vstopil Viktor skozi odprta vrata. Čez nekaj časa se je v spremeni-

Polzaužitij jam v jarku so izkopali šest trupel.

Stopili smo zraven. Ljudje so se nam umaknili. Vedeli so, da so bili ubiti naši prijatelji. Molčali smo. Le Ljubo se je utrnula solza — nič več. Ne spodbodi se za partizana. «Rad sem imel brata, tako pogumen je bil».

Tako je padel za domovino prvi izmed Simičičevih bratov, VIII — Iakra.

Zvečer smo v taborišču naredili načrt za napad na solkanski most. Vodil nas je Ljubo.

Se nekaj tednov sva bila skupaj z Ljubom. Potem sva se ločila. Tudi kdaj pozneje nisem zanj zvedel. Vedel sem le, da se briško ljudstvo bori in da so v Brdih hude borbe.

Pred dnevi je prišel v uredništvo stariji tovariš. Segla sva si v roke: Simičič sem, oče treh padlih sinov.

Takrat sem se spomnil tistega pustega nedeljskega jutra, tistih zamolklih strelcov pod Steverjanom.

Pred mano je stal oče treh sinov, padlih v boju proti fašističnemu okupatorju — za svobodo. V tem hipu, v tem kratkem razgovoru z očetom trem junakov, se mi je vzdignil v duši gnus proti podlim okupatorskim hlapcem, ki danes na preliti krvi tisočev narodnih herojev kujejo svoje podne spekulantske račune in v strahu pred pravično ljudsko sodbo skušajo pravi svojo umazano, od trpečega ljudstva tisočkrat prekleta imena, z obletavanjem redakcij listov itn.

Rado — Jez je padel tretji. Arretiran je bil na južnem goriskem kolodvoru 14. marca 1944. Izdali sta ga dve izdajalki iz Krmina, ki sta potem skupno s svojim svakom Svilgojem («Nini», bivšim fašističnim učiteljem in kapetanom, bili na sodni razpravi v Gorici 9. maja 1944. in v zveščem podzavilni obsojlo Simičič Radota na smert. Obdolžen je bil, da je sodeloval pri napadu na D'Ontonia Armanda, po vsej gorški znanega fašista. Največjo besedo pri obsodbi bratov Ljuboča in Radota pa je imela po vsej Goriki znana «Frida» Dugar, ki je bila pred dnevi obojena na 15 let zapora.

Po sodbi Radota 2. junija pripeljal v Trst v Coronco, kjer je bil zaprt do 17. julija 1944. Od takrat ni bilo za njim več sledu. Še 22. avgusta je bilo po trških zidovih najplejeno, da so dne 18. avgusta ustrelili 19 mladih fantov, med npi mi tudi tretjega brata Simičič Radoslava.

Tako so umirali Simičičevi sinovi. V njihovem imenu in v imenu vseh tisočev žrtev slovenskega, italijanskega in hrvaškega rodu zahteva danes ljudstvo, da se mu na tej zemlji, prepeljani s krvjo, od fašistično porušeni in izmožani, priznajo pravice svobodnega naroda, ki želi biti združeno v Titovi Jugoslaviji.

Simičič Ljubomir
ustreljen 29. 4. 1944.

s potvornimi dokazi o svojem delu za enarodni lid.

In v posemah vasa poštenega naj bi ti hlapci sedaj vodili slovensko ljudstvo, mu posredovali v slovenskih solah italijansko kulturo?

Simičičev oče, ki je žrtvoval tri sinove, tisoči, ki so v boju izgubili vse, desetisoči, ki imajo porušene domove, narod, ki je žrtvoval za

svobodo svoje imetje bo odločil o tem. To je s krvjo zapisana pravica.

Tri slike je položil Simičičev oče na mizo: «Glej jih tovariš, moje junake!»

Ljubo, najmlajši je pedal drugi. V boju pri Podgori je bil ujet v marcu 1944. SS-ovci so ga prepeljali v zapore na goriski grad.

14.1944. ga je nemško vojaško sodišče obsodilo na smrt in 29.4.1944. ob 6. uri 35 minut je bil ustreljen na goriskem gradu.

Ob odhodu so zavezniški dejali, da naj z njimi sodelujejo če si ljudstvo želi živeti, dobrih poti, zdravil in obleke.

Ljudje pa so vztrajali pri svojem. Zavezniškem je to spričlo ponudbo zdelo zelo čudno.

Ob odhodu so zavezniški dejali, da naj z njimi sodelujejo če si ljudstvo želi živeti, dobrih poti, zdravil in obleke.

Ljudje pa so vztrajali pri svojem. Zavezniškem je to spričlo ponudbo zdelo zelo čudno.

Ob odhodu so zavezniški dejali, da naj z njimi sodelujejo če si ljudstvo želi živeti, dobrih poti, zdravil in obleke.

Ljudje pa so vztrajali pri svojem. Zavezniškem je to spričlo ponudbo zdelo zelo čudno.

Ob odhodu so zavezniški dejali, da naj z njimi sodelujejo če si ljudstvo želi živeti, dobrih poti, zdravil in obleke.

Ljudje pa so vztrajali pri svojem. Zavezniškem je to spričlo ponudbo zdelo zelo čudno.

Ob odhodu so zavezniški dejali, da naj z njimi sodelujejo če si ljudstvo želi živeti, dobrih poti, zdravil in obleke.

Ljudje pa so vztrajali pri svojem. Zavezniškem je to spričlo ponudbo zdelo zelo čudno.

Ob odhodu so zavezniški dejali, da naj z njimi sodelujejo če si ljudstvo želi živeti, dobrih poti, zdravil in obleke.

Ljudje pa so vztrajali pri svojem. Zavezniškem je to spričlo ponudbo zdelo zelo čudno.

Ob odhodu so zavezniški dejali, da naj z njimi sodelujejo če si ljudstvo želi živeti, dobrih poti, zdravil in obleke.

Ljudje pa so vztrajali pri svojem. Zavezniškem je to spričlo ponudbo zdelo zelo čudno.

Ob odhodu so zavezniški dejali, da naj z njimi sodelujejo če si ljudstvo želi živeti, dobrih poti, zdravil in obleke.

Ljudje pa so vztrajali pri svojem. Zavezniškem je to spričlo ponudbo zdelo zelo čudno.

Ob odhodu so zavezniški dejali, da naj z njimi sodelujejo če si ljudstvo želi živeti, dobrih poti, zdravil in obleke.

Ljudje pa so vztrajali pri svojem. Zavezniškem je to spričlo ponudbo zdelo zelo čudno.

Ob odhodu so zavezniški dejali, da naj z njimi sodelujejo če si ljudstvo želi živeti, dobrih poti, zdravil in obleke.

Ljudje pa so vztrajali pri svojem. Zavezniškem je to spričlo ponudbo zdelo zelo čudno.

Od tu in tam

„Nočete živila, obleke in ceste?“

Dne 12. t. m. so prišli iz Krmina na sedež OkNOO za Brda ameriški kapetan Neal in nek major, ki je bil dosejal na okrožju v Gorici.

Zavezniški so zahtevali imena članov OkNOO. Ljudje so jih vprašali po vzroku te njihove zahteve. Zavezniški so vprašali prisotne članke, če želijo sodelovati z njimi, na kar so jim odgovorili, da okraj Brda ni nobena republika in da bi bil Okrajni NOO brez OkNOO kot udje brez glave. Na vprašanje od kod dobiva OkNOO direktive, so jim padli odgovorili od ONOO — in od ljudstva, ki je vse te indone izvolilo. Zavezniški so nato odgovorili, da hočejo tudi oni upoštevati voljo ljudstva in to ravno s preglasom št. 11, ki zagotavlja, da ne bo prišlo do diktature. Tov. predsednik je odgovoril, da naša ljudska oblast izključuje vsako diktaturo, ker jo voli in odstavlja ljudstvo ravno v nasprotju, kot to predvideva demokratična odredba št. 11. Ljudstvo pri nas noče odobrenih ali imenovanih predsednikov-podestavov.

Ob odhodu so zavezniški dejali, da naj z njimi sodelujejo če si ljudstvo želi živeti, dobrih poti, zdravil in obleke.

Ljudje pa so vztrajali pri svojem. Zavezniškem je to spričlo ponudbo zdelo zelo čudno.

Ob odhodu so zavezniški dejali, da naj z njimi sodelujejo če si ljudstvo želi živeti, dobrih poti, zdravil in obleke.

Ljudje pa so vztrajali pri svojem. Zavezniškem je to spričlo ponudbo zdelo zelo čudno.

Ob odhodu so zavezniški dejali, da naj z njimi sodelujejo če si ljudstvo želi živeti, dobrih poti, zdravil in obleke.

Ljudje pa so vztrajali pri svojem. Zavezniškem je to spričlo ponudbo zdelo zelo čudno.

Ob odhodu so zavezniški dejali, da naj z njimi sodelujejo če si ljudstvo želi živeti, dobrih poti, zdravil in obleke.

Ljudje pa so vztrajali pri svojem. Zavezniškem je to spričlo ponudbo zdelo zelo čudno.

Ob odhodu so zavezniški dejali, da naj z njimi sodelujejo če si ljudstvo želi živeti, dobrih poti, zdravil in obleke.

Ljudje pa so vztrajali pri svojem. Zavezniškem je to spričlo ponudbo zdelo zelo čudno.

Ob odhodu so zavezniški dejali, da naj z njimi sodelujejo če si ljudstvo želi živeti, dobrih poti, zdravil in obleke.

Ljudje pa so vztrajali pri svojem. Zavezniškem je to spričlo ponudbo zdelo zelo čudno.

Ob odhodu so zavezniški dejali, da naj z njimi sodelujejo če si ljudstvo želi živeti, dobrih poti, zdravil in obleke.

Ljudje pa so vztrajali pri svojem. Zavezniškem je to spričlo ponudbo zdelo zelo čudno.

Ob odhodu so zavezniški dejali, da naj z njimi sodelujejo če si ljudstvo želi živeti, dobrih poti, zdravil in obleke.

Ljudje pa so vztrajali pri svojem. Zavezniškem je to spričlo ponudbo zdelo zelo čudno.

Ob odhodu so zavezniški dejali, da naj z njimi sodelujejo če si ljudstvo želi živeti, dobrih poti, zdravil in obleke.

Ljudje pa so vztrajali pri svojem. Zavezniškem je to spričlo ponudbo zdelo zelo čudno.

Ob odhodu so zavezniški dejali, da naj z njimi sodelujejo če si ljudstvo želi živeti, dobrih poti, zdravil in obleke.

Ljudje pa so vztrajali pri svojem. Zavezniškem je to spričlo ponudbo zdelo zelo čudno.

Ob odhodu so zavezniški dejali, da naj z njimi sodelujejo če si ljudstvo želi živeti, dobrih poti, zdravil in obleke.

Ljudje pa so vztrajali pri svojem. Zavezniškem je to spričlo ponudbo zdelo zelo čudno.

Ob odhodu so zavezniški dejali, da naj z njimi sodelujejo če si ljudstvo želi živeti, dobrih poti, zdravil in obleke.

Ljudje pa so vztrajali pri svojem. Zavezniškem je to spričlo ponudbo zdelo zelo čudno.

Ob odhodu so zavezniški dejali, da naj z njimi sodelujejo če si ljudstvo želi živeti, dobrih poti, zdravil in obleke.

Ljudje pa so vztrajali pri svojem. Zavezniškem je to spričlo ponudbo zdelo zelo čudno.

Ob odhodu so zavezniški dejali, da naj z njimi sodelujejo če si ljudstvo želi živeti, dobrih poti, zdravil in obleke.

Ljudje pa so vztrajali pri svojem. Zavezniškem je to spričlo ponudbo zdelo zelo čudno.

Ob odhodu so zavezniški dejali, da naj z njimi sodelujejo če si ljudstvo želi živeti, dobrih poti, zdravil in obleke.

Ljudje pa so vztrajali pri svojem. Zavezniškem je to spričlo ponudbo zdelo zelo čudno.

Ob odhodu so zavezniški dejali, da naj z njimi sodelujejo če si ljudstvo želi živeti, dobrih poti, zdravil in obleke.

Ljudje pa so vztrajali pri svojem. Zavezniškem je to spričlo ponudbo zdelo zelo čudno.

Ob odhodu so zavezniški dejali, da naj z njimi sodelujejo če si ljudstvo želi živeti, dobrih poti, zdravil in obleke.

Ljudje pa so vztrajali pri svojem. Zavezniškem je to spričlo ponudbo zdelo zelo čudno.

Ob odhodu so zavezniški dejali, da naj z njimi sodelujejo če si ljudstvo želi živeti, dobrih poti, zdravil in obleke.

Ljudje pa so vztrajali pri svojem. Zavezniškem je to spričlo ponudbo zdelo zelo čudno.

Ob odhodu so zavezniški dejali, da naj z njimi sodelujejo če si ljudstvo želi živeti, dobrih poti, zdravil in obleke.

Ljudje pa so vztrajali pri svojem. Zavezniškem je to spričlo ponudbo zdelo zelo čudno.

Ob odhodu so zavezniški dejali, da naj z njimi sodelujejo če si ljudstvo želi živeti, dobrih poti, zdravil in obleke.

Ljudje pa so vztrajali pri svojem. Zavezniškem je to spričlo ponudbo zdelo zelo čudno.

Ob odhodu so zavezniški dejali, da naj z njimi sodelujejo če si ljudstvo želi živeti, dobrih poti, zdravil in obleke.

Živahno prosvetno življenje

Prejeli smo: Tako se obnavlja

6. t. m. se je vršila na prostem lepo uspeša prireditvi pri Zaveziški mladini, v Trstu. Prireditvi je prisostvovalo mnogo Italijancev in Slovencev. Na programu je bilo tudi več točk v italijanskem. Nastopili so pevski zbori iz Sv. Jakoba, Kolonkova in Beljuna. Pionirji in mladinke so nastopili s harmonikami in recitacijami. Uspeh je bil odličan.

V Vremški dolini se je v soboto 8. t. m. vršil ustanovni občni zbor prosvetnega društva za vremško dolino, kamor spada sedem vasi. Dva govornika sta utemeljila potrebo ustanovitve takega društva, ki bo diži žarišče kulture in prosvete za naše kraje, ki jim je fašizem zasledil globoke rane. Občni zbor je soglasno sklenil, naj nosi novo društvo ime «Vremščica» — ime gore, ki se ponosno dviga nad vremško dolino in ki je dejala v dobi osvobodilnih borb čestokrat varno zatočišče našim borcem. Potek občne ga zbor je bil v duhu žalne proslave bazoviških žrtev.

V Šmarju se je vršila 8. t. m. komemoracija za bazoviškimi žrtvami. Mladinke so splele sedem lepkih vencev. Tem so se pridružili tancevi iz Vrtove, Svivnega in Branice. Na pokopališču je duhovnik najprej blagoslovil grobove padlih borcev, nakar je govoril gospod župnik, politikomisar čete, ki je bila pri proslavi in krajevna prosveta. Na referenca. Pevski zbor je zapel žalostinki «Zrtvam» in «Vigred».

V Krajni vasi smo končali s proslavo v spomin padlim. Dne 6. t. m. smo se udeležili v velikem srečanju svete mase in okrasili grobove bor-

ci, ki počijajo na našem pokopališču. Dne 8. zvečer smo pripravili velik kres in dne 9. nas je šlo okoli 70 na proslavo bazoviških žrtev.

Včeraj, 16. t. m. se je na Opčinah pri Trstu obnovilo prosvetno društvo, ki je bilo uknjeno pred 25 leti. Ob tej priliki je openska mladina priredila lep miting, na katerem so nastopili pionirji, mladina in odrasli člani. Zlasti pionirji in mladinke so dokazali, koliko talentov se skriva med našim ljudstvom. Nastopila je po večini mladina iz Opčin, prav tako pa je sodelovala slovenska mladina iz centra mesta, med njimi mlada pionirka Gorkič Adrijana, ki je v občutkom recitala Kajuhovo pesem «Materi padlega partizana». Sodelovala je rojnska godba. Otvortveni govor je imel predsednik društva tov. Stubej. V imenu pokrajinske prosvete zveze je govoril tov. Škerl.

Dne 13. t. m. se je začel v Sv. Križu pri Ajdovščini drugi kulturno prosvetni tečaj, ki bo trajal en mesec. Namen tečaja je vzgojiti kader režiserjev, recitatorjev, pevovodil in administrativno političnih delavcev. Med absolventi tečaja se bo črpel kader igralskih družin, tako okrajnih, kot tudi okrajnih. Na tečaju predavajo poklicni igralci, glasbeni strokovnjaki in učitelji.

Tisoč let mučen narod je pedal med razbojniko, domače in tuje, ki rli se je junako, ostal zmagovalec, toda prepel ran. Te rane je treba sedaj ozdraviti, pomagati kot je pomagali svetopisemski Samarjanci, ki mu je bil popoten Gogov tajnik. Vi pa nimate tujcev, ampak Slovence, Jugoslovane, domačine. Če grem v cerkev in tam molite, za tiste se ni nič storjenega. Spomnite se svet besed Kristusa: «Ti ljube, ne molijo z ustnami, v srcih pa mu je v erce zasnilil, itd.»

Priljubljeni harmonikarji v Kanalu

Mladi harmonikarji iz Beograda so obiskali Kanal dne 12. t. m. Iz bližnjih in daljnjih vasi se je zbralo nad tisoč ljudi vžilo temu, da je bil delavnik. Pionirji so jih obušili s cvetjem in vzklikali: Naj živijo bratje iz Beograda, pozdravljeni bratje Srbi! Pionirka iz Kanala je boograjkim pionirjem podarila soprorednih rož, nato pa se jim je članica Okrajnega ASIZ-a zahvalila v imenu vsega ljudstva za prijeten obisk. Dirigentu harmonikašev pa je v spomin s Kanalskega okraja podarila sliko Kanala z napisom: «Kanal ob Soči pozdravlja maršala Titusa», s prošnjo, naj jo izroči ljubljenu Titu.

Natečaj

Pripravljeni odbor slovenske prosvetne zveze za Primorje in Trst razpisuje nagrade od 100 do 1000 lir za osnutke enotne članske izkaznice in štampiljke. Podrobna poveljstva daje slovenska prosvetna zveza, Trst, via Carducci 6. III, soba 41 od 8-12 in od 16-18 ure.

Zborovanje briških kolonov

Na pobudo okrajnega kolonskega sindikalnega odbora je bila sklicana 11. sindikalna konferenca briških kolonov, da obravnava predača vprašanja svoje stroke. Tovariš predsednik Princič je svojim odgovoril v govoru pozdravlil navzoče, objasnili važnost zborovanja za predača zadržanih dveh let vojne in grozijo a pozivi, je bilo na konferenci sklenjeno, da se poveri nalogu urediti to vprašanje Okrajnemu odboru Enotnih sindikatov.

Po diskusiji so sledile volitve za razširitev Izvršnega odbora, ki ima svoj sedež v Kojskem.

Na pobudo okrajnega kolonskega sindikalnega odbora je bila sklicana 11. sindikalna konferenca briških kolonov, da obravnava predača vprašanja svoje stroke. Tovariš predsednik Princič je svojim odgovoril v govoru pozdravlil navzoče, objasnili važnost zborovanja za predača zadržanih dveh let vojne in grozijo a pozivi, je bilo na konferenci sklenjeno, da se poveri nalogu urediti to vprašanje Okrajnemu odboru Enotnih sindikatov.

Po diskusiji so sledile volitve za razširitev Izvršnega odbora, ki ima svoj sedež v Kojskem.

Na pobudo okrajnega kolonskega sindikalnega odbora je bila sklicana 11. sindikalna konferenca briških kolonov, da obravnava predača vprašanja svoje stroke. Tovariš predsednik Princič je svojim odgovoril v govoru pozdravlil navzoče, objasnili važnost zborovanja za predača zadržanih dveh let vojne in grozijo a pozivi, je bilo na konferenci sklenjeno, da se poveri nalogu urediti to vprašanje Okrajnemu odboru Enotnih sindikatov.

Po diskusiji so sledile volitve za razširitev Izvršnega odbora, ki ima svoj sedež v Kojskem.

Na pobudo okrajnega kolonskega sindikalnega odbora je bila sklicana 11. sindikalna konferenca briških kolonov, da obravnava predača vprašanja svoje stroke. Tovariš predsednik Princič je svojim odgovoril v govoru pozdravlil navzoče, objasnili važnost zborovanja za predača zadržanih dveh let vojne in grozijo a pozivi, je bilo na konferenci sklenjeno, da se poveri nalogu urediti to vprašanje Okrajnemu odboru Enotnih sindikatov.

Po diskusiji so sledile volitve za razširitev Izvršnega odbora, ki ima svoj sedež v Kojskem.

Na pobudo okrajnega kolonskega sindikalnega odbora je bila sklicana 11. sindikalna konferenca briških kolonov, da obravnava predača vprašanja svoje stroke. Tovariš predsednik Princič je svojim odgovoril v govoru pozdravlil navzoče, objasnili važnost zborovanja za predača zadržanih dveh let vojne in grozijo a pozivi, je bilo na konferenci sklenjeno, da se poveri nalogu urediti to vprašanje Okrajnemu odboru Enotnih sindikatov.

Po diskusiji so sledile volitve za razširitev Izvršnega odbora, ki ima svoj sedež v Kojskem.

Na pobudo okrajnega kolonskega sindikalnega odbora je bila sklicana 11. sindikalna konferenca briških kolonov, da obravnava predača vprašanja svoje stroke. Tovariš predsednik Princič je svojim odgovoril v govoru pozdravlil navzoče, objasnili važnost zborovanja za predača zadržanih dveh let vojne in grozijo a pozivi, je bilo na konferenci sklenjeno, da se poveri nalogu urediti to vprašanje Okrajnemu odboru Enotnih sindikatov.

Po diskusiji so sledile volitve za razširitev Izvršnega odbora, ki ima svoj sedež v Kojskem.

Na pobudo okrajnega kolonskega sindikalnega odbora je bila sklicana 11. sindikalna konferenca briških kolonov, da obravnava predača vprašanja svoje stroke. Tovariš predsednik Princič je svojim odgovoril v govoru pozdravlil navzoče, objasnili važnost zborovanja za predača zadržanih dveh let vojne in grozijo a pozivi, je bilo na konferenci sklenjeno, da se poveri nalogu urediti to vprašanje Okrajnemu odboru Enotnih sindikatov.

Po diskusiji so sledile volitve za razširitev Izvršnega odbora, ki ima svoj sedež v Kojskem.

Na pobudo okrajnega kolonskega sindikalnega odbora je bila sklicana 11. sindikalna konferenca briških kolonov, da obravnava predača vprašanja svoje stroke. Tovariš predsednik Princič je svojim odgovoril v govoru pozdravlil navzoče, objasnili važnost zborovanja za predača zadržanih dveh let vojne in grozijo a pozivi, je bilo na konferenci sklenjeno, da se poveri nalogu urediti to vprašanje Okrajnemu odboru Enotnih sindikatov.

Po diskusiji so sledile volitve za razširitev Izvršnega odbora, ki ima svoj sedež v